

ПРОЄКТ

МІНІСТЕРСТВО ОБОРОНИ
УКРАЇНИ

ДЕРЖАВНА АВІАЦІЙНА СЛУЖБА
УКРАЇНИ

Н А К А З

_____

м. Київ

№ _____ / _____

Про затвердження Правил
спільного використання
аеродромів України

Відповідно до розділу II Повітряного кодексу України, пункту 8 Положення про використання повітряного простору України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06.12.2017 № 954, і з метою визначення порядку організації взаємодії структурних підрозділів суб'єктів державної та цивільної авіації на аеродромах спільного використання

н а к а з у є м о:

1. Затвердити Правила спільного використання аеродромів України, що додаються.

2. Командуванню Повітряних Сил Збройних Сил України забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції

України в установленому порядку.

3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

4. Наказ розіслати згідно з розрахунком розсилки.

Міністр оборони України

Андрій ТАРАН

Голова Держаної авіаційної служби
України

Олександр БІЛЬЧУК

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства оборони України та
Державної авіаційної служби України

“ _____ ” _____ № _____ / _____

ПРАВИЛА

спільного використання аеродромів України

I. Загальні положення

1. Правила спільного використання аеродромів України (далі – Правила) визначають порядок взаємодії структурних підрозділів суб'єктів цивільної та державної авіації на аеродромах спільного використання (далі – АСВ).

2. Вимоги Правил поширюються на юридичних та фізичних осіб, діяльність яких пов'язана з організацією, виконанням, забезпеченням або обслуговуванням польотів на АСВ.

3. Під час спільного використання аеродромів України суб'єкти авіаційної діяльності (далі – САД) та суб'єкти державної авіації (далі – СДА) керуються вимогами Повітряного кодексу України, Положення про використання повітряного простору України, цих Правил та інших нормативно-правових актів в галузі авіації.

4. У цих Правилах терміни вживаються у таких значеннях:

відомчий орган управління повітряним рухом – орган, на який покладено здійснення управління повітряним рухом у спеціально встановлених зонах (районах) та за спеціально встановленими маршрутами;

зона спільної відповідальності – частина повітряного простору та зони маневрування у встановлених межах, де об'єднаною групою керівництва польотами одночасно забезпечується обслуговування загального повітряного руху (далі – GAT) та управління операційним повітряним рухом (далі – OAT);

керівник експлуатанта аеродрому цивільної авіації (далі – ЦА) спільного використання – особа, що несе відповідальність за забезпечення

безпеки польотів, контроль за станом приаеродромної території, будівництвом об'єктів, діяльністю суб'єктів на аеродромі та на приаеродромній території, контроль за дотриманням вимог щодо встановлення і розміщення маркірувальних знаків та радіотехнічних пристроїв, підтримання встановленого порядку виконання і забезпечення польотів на аеродромі та здійснює координацію діяльності на аеродромі ЦА;

об'єднана група керівництва польотами (далі – ОГКрП) – група, що складається з фахівців органу обслуговування повітряного руху (далі – ОПР) і відомчого органу управління повітряним рухом (далі – УПР) та призначена для обслуговування повітряного руху та управління повітряним рухом на АСВ шляхом взаємодії та координації спільних дій під час виконання одночасно польотів повітряних суден (далі – ПС) цивільної та державної авіації за правилами ГАТ та ОАТ;

старший авіаційний начальник аеродрому державної авіації (далі – ДА) спільного використання – керівник СДА, який здійснює координацію діяльності СДА та САД на аеродромі ДА спільного використання і призначається наказом керівника органу управління авіації центрального органу виконавчої влади України, виду Збройних Сил (далі – ЗС) України, інших військових формувань, утворених відповідно до законів України (далі – ЦОВВ), у підпорядкуванні якого перебуває аеродром;

суб'єкт авіаційної діяльності – фізичні та юридичні особи незалежно від форми власності, відомчої підпорядкованості, які провадять діяльність у галузі ЦА;

суб'єкт державної авіації – суб'єкт авіаційної діяльності ДА, крім центральних органів виконавчої влади України, підприємств, органів управління авіації центральних органів виконавчої влади України, ЗС України та Національної гвардії України.

Інші терміни використовуються у значеннях, що наведені у Повітряному кодексі України, Положенні про використання повітряного простору України та інших нормативно-правових актах ЦА та ДА у галузі авіації.

II. Державні та цивільні аеродроми спільного використання

1. За належністю АСВ відносяться до АСВ, що належать ДА (далі – аеродром ДА спільного використання) та АСВ, що належать ЦА (далі – аеродром ЦА спільного використання).

Належність АСВ визначається належністю земельної ділянки, на якій розташована злітно-посадкова смуга (далі – ЗПС) до відповідного СДА або САД.

2. На аеродромі ДА спільного використання, координацію діяльності щодо його використання здійснює старший авіаційний начальник СДА.

На аеродромі ЦА спільного використання координацію діяльності щодо його використання здійснює керівник експлуатанта аеродрому САД.

3. Експлуатація цивільних та державних ПС на АСВ дозволяється при забезпеченні відповідності аеродрому вимогам, встановленим авіаційними правилами України до аеродромів ЦА для польотів ПС ЦА та нормативно-правовими актами до аеродромів ДА для польотів ПС ДА (за умови наявності Договору про спільне використання аеродрому (далі – Договір), що укладається між САД та СДА, які спільно використовують аеродром, з чітким розмежуванням їх повноважень).

III. Загальні принципи координації діяльності

1. Координація діяльності САД та СДА на АСВ здійснюється відповідно до існуючої потреби у забезпеченні чи обслуговуванні польотів ПС, а саме:

забезпечення польотів державних ПС на аеродромах ЦА спільного використання повністю здійснюється СДА;

забезпечення (обслуговування) польотів державних ПС на аеродромах ЦА спільного використання частково або повністю здійснюється САД;

обслуговування цивільних ПС на аеродромах ДА спільного використання повністю здійснюється САД;

обслуговування польотів цивільних ПС на аеродромах ДА спільного використання частково або повністю здійснюється СДА.

2. При організації діяльності САД та СДА на АСВ нормативні вимоги ЦА та Стандартів та рекомендованої практики ІКАО вважаються пріоритетними, якщо ці вимоги не суперечать вимогам нормативно-правових актів ДА та виконанню завдань СДА.

3. При повністю автономному забезпеченні виконання польотів цивільних ПС силами та засобами підрозділів САД або державних ПС силами та засобами підрозділів СДА використовуються нормативно-правові акти, що застосовуються тільки для ЦА або ДА відповідно.

При цьому, у Договорі визначається координація дій між САД та СДА з питань розподілу часу, загальної відповідальності та інші питання авіаційної діяльності на АСВ (забезпечення матеріальними засобами, надання комунальних та інших послуг тощо).

4. Порядок та особливості організації, виконання та забезпечення польотів ПС на АСВ визначаються Інструкцією з виконання польотів на аеродромах, вертодромах та постійних злітно-посадкових майданчиках (далі – ІВП), яка розробляється:

для САД – згідно із вимогами Методичних рекомендацій щодо

розроблення Інструкцій з виконання польотів (використання повітряного простору) в районі аеродромів, злітно-посадкових майданчиків;

для СДА – згідно із вимогами Порядку розробки інструкції з виконання польотів на аеродромі, вертодромі, злітно-посадковому майданчику державної авіації України.

На АСВ розробляється єдина ІВП, яка складається із двох частин (виконання польотів САД та СДА) і затверджуються відповідно до вимог нормативно-правових актів ЦА та ДА.

ІВП, зміни та доповнення до неї розробляються за участю усіх зацікавлених суб'єктів, що здійснюють авіаційну діяльність на АСВ, погоджуються уповноваженими органами ЦОВВ в галузі ДА та ЦА, Командуванням Повітряних Сил ЗС України, Державним підприємством з обслуговування повітряного руху України “Украерорух” (Українським центром планування використання повітряного простору України та регулювання повітряного руху “Украероцентр” і відповідними районними диспетчерськими центрами (РДЦ)) та затверджується керівниками відповідних ЦОВВ (за належністю аеродрому).

5. Міжнародні польоти на АСВ організуються, виконуються та забезпечуються у відповідності до вимог Повітряного кодексу України, Митного кодексу України, Положення про використання повітряного простору України, інших нормативно-правових актів України у галузі авіації.

6. Керівник експлуатанта аеродрому ЦА спільного використання (старший авіаційний начальник аеродрому ДА спільного використання) розробляє і затверджує окрему інструкцію щодо організації, виконання та забезпечення літерних рейсів. Інструкція розробляється та погоджується відповідно до вимог нормативно-правових актів України щодо організації, виконання та забезпечення повітряних перевезень вищих посадових осіб.

IV. Сертифікація аеродромів спільного використання

1. Сертифікат аеродрому ЦА спільного використання отримує САД встановленим порядком. У разі використання САД обладнання СДА до заявки на отримання сертифікату додається Договір, в якому зазначаються умови надання обладнання для потреб ЦА.

2. Сертифікат аеродрому ДА спільного використання отримує САД, який спільно використовує аеродром ДА, та надає його копію СДА, який є експлуатантом цього аеродрому.

3. Під час сертифікації аеродрому ДА спільного використання, СДА надає потрібну САД інформацію про засоби та обладнання, що йому

належать. У разі відсутності у СДА засобів та обладнання, що передбачені авіаційними правилами України та вимогами нормативно-правових актів для аеродромів ЦА, САД повинен отримати від СДА згоду на їх встановлення та надати СДА всю необхідну інформацію про обладнання.

V. Визначення придатності аеродромів спільного використання до польотів державних повітряних суден

1. З метою визначення можливості проведення польотів ПС ДА на аеродромі ЦА спільного використання комісією, яка призначається наказом керівника ЦОВВ, виду ЗС України та інших військових формувань, у підпорядкуванні якого перебуває СДА, що планує виконувати польоти на аеродромі ЦА спільного використання, проводиться комплексне обстеження.

Комплексне обстеження аеродрому ЦА спільного використання проводиться відповідно до порядку проведення комплексного обстеження під час допуску аеродрому ДА до експлуатації, визначеного Порядком реєстрації та допуску аеродромів та злітно-посадкових майданчиків державної авіації України.

2. До складу комісії включаються представники ЦОВВ, виду ЗС України, інших військових формувань, у підпорядкуванні яких перебуває СДА, керівник (заступники керівника) СДА, а також представники уповноваженого структурного підрозділу Міністерства оборони України з питань регулювання діяльності ДА України (за згодою з його керівником).

3. САД на аеродромі ЦА спільного використання під час роботи комісії забезпечує доступ до об'єктів та обладнання аеродрому, необхідного для його експлуатації, документів та іншої інформації про стан аеродрому, його обладнання та приаеродромну територію тощо.

4. Дозвіл на експлуатацію державних ПС на аеродромі ЦА спільного використання оформлюється наказом керівника ЦОВВ, виду ЗС України та інших військових формувань, у підпорядкуванні якого перебуває СДА, що планує виконувати польоти на аеродромі ЦА спільного використання.

5. Аеродроми ДА, які плануються для спільного використання, повинні бути зареєстрованими та допущеними до експлуатації відповідно до нормативно-правових актів, що регламентують діяльність у галузі ДА.

VI. Організація та виконання польотів

1. Планування діяльності з використання повітряного простору (виконання польотів) на АСВ здійснюється відповідно до вимог Положення

про використання повітряного простору України та Правил використання повітряного простору України.

2. Виконання польотів державних ПС на АСВ здійснюється відповідно до вимог Загальних правил польотів у повітряному просторі України, Правил польотів державної авіації у повітряному просторі України та Правил виконання польотів державної авіації України.

3. Планування польотів державних ПС, що базуються на АСВ, здійснюються з урахуванням державних пріоритетів у використанні повітряного простору України, згідно із щомісячним план-графіком (графіком) розподілу льотного часу, що затверджується старшим авіаційним начальником аеродрому ДА спільного використання – для АСВ належності ДА або керівником САД – для АСВ належності ЦА, за погодженням з керівниками всіх САД та СДА, які здійснюють авіаційну діяльність на АСВ.

Зазначений план-графік (графік) розподілу часу повинен враховувати:

регламент роботи аеродрому (аеропорту) та його служб, що зазначається в Збірнику аеронавігаційних даних аеродромів України (далі – збірник АНД) та Збірнику аеронавігаційної інформації України (далі – АІР), а також зміни у зазначених вище регламентах, які заплановані заздалегідь;

наявність регулярних повітряних перевезень пасажирів, вантажів та пошти на аеродромі;

завдання плану (планів) льотної підготовки СДА на місяць;

навчання та перевірки, заплановані на аеродромі.

Внесення змін до план-графіку (графіку) здійснюється керівником САД (СДА) за погодженням з керівником СДА (САД), який здійснює авіаційну діяльність на АСВ.

VII. Цивільно-військова координація під час обслуговування повітряного руху та управління повітряним рухом

1. Організація ОПР та УПР, організація взаємодії між фахівцями ОГКрП, розташування робочих місць фахівців ОГКрП здійснюється відповідно до вимог Правил використання повітряного простору України.

Цивільно-військова координація під час ОПР та УПР на АСВ здійснюється в межах ОГКрП між посадовими особами органу ОПР та відомчого органу УПР з метою забезпечення безпеки та ефективності використання повітряного руху в разі одночасного виконання польотів цивільних та державних ПС. Порядок та особливості цивільно-військової координації під час ОПР та УПР на АСВ визначаються відповідними

інструкціями щодо взаємодії.

2. Вимоги до організації ОПР/УПР на АСВ наведено в додатку 8 до Правил використання повітряного простору України.

3. У випадку визначення АСВ у якості аеродрому AFIS (польотно-інформаційне обслуговування на аеродромі), ОГКрП не створюється.

Відомчий орган УПР та орган ОПР взаємодіють з питань надання інформації щодо руху ПС у відповідній AFIZ (аеродромна зона польотної інформації) згідно з інструкцією щодо взаємодії.

За необхідності, відомчий орган УПР може прийняти рішення щодо тимчасового припинення польотів за правилами GAT у відповідній AFIZ.

4. У разі розміщення на аеродромі суб'єктів, що не мають у своєму складі груп керівництва польотами, до складу ОГКрП може включатися помічник старшого ОГКрП з числа керівників цих суб'єктів, які допущені до керівництва польотами.

VIII. Взаємодія органів обслуговування повітряного руху (відомчих органів управління повітряним рухом) з наземними службами

1. Органи ОПР (відомчі органи УПР) здійснюють взаємодію з наземними службами під час виконання польотів і проведення робіт на АСВ з метою запобігання несанкціонованим виїздам техніки і виходу людей на ЗПС, руліжні доріжки і смуги безпеки. Порядок взаємодії визначається інструкцією (технологією) взаємодії, яка розробляється СДА та САД, що здійснюють авіаційну діяльність на АСВ, та затверджується їх керівниками.

2. У період проведення робіт на льотному полі між керівником робіт та органом ОПР (відомчим органом УПР) повинен підтримуватись стійкий двосторонній радіозв'язок та візуальний контакт, за можливості з обов'язковим дублюванням світловими сигналами для негайного звільнення ЗПС.

Керівник робіт повинен мати засоби авіаційного радіозв'язку. Внутрішньоаеродромний радіозв'язок ведеться за єдиними правилами радіообміну для даного аеродрому.

Крім цього, при проведенні робіт на ЗПС та рубіжних доріжках керівник робіт повинен мати радіоприймач з можливістю прослуховування робочої частоти органу ОПР (відомчого органу УПР).

3. Порядок взаємодії органів ОПР (відомчих органів УПР) з наземними службами у разі виникнення пожежі та інших надзвичайних обставин на АСВ або прилеглої до нього території визначається інструкцією на випадок виникнення надзвичайних обставин, яка розробляється СДА та САД, що

здійснюють авіаційну діяльність на АСВ, та затверджується їх керівниками.

ІХ. Організація забезпечення польотів на аеродромах спільного використання

1. Аеродромно-технічне (аеродромне) забезпечення польотів на АСВ здійснюється силами і засобами САД та СДА, розташованих на даному аеродромі.

Розподіл обов'язків між САД та СДА щодо аеродромно-технічного (аеродромного) забезпечення польотів та утримання аеродрому визначаються Договором (примірний зміст Договору ДА спільного використання наведений у додатку до Правил) та ІВП.

Для кожного АСВ розробляється єдина схема маршрутів руху транспортних засобів та людей по аеродрому, яка погоджується керівниками суб'єктів, що здійснюють діяльність на АСВ та затверджується керівником САД на аеродромі ЦА спільного використання або старшим авіаційним начальником на аеродромі ДА спільного використання. Додержання правил та маршрутів руху транспортних засобів та людей по аеродрому забезпечують керівники САД та СДА, що здійснюють діяльність на АСВ.

САД та СДА, що забезпечують експлуатаційну придатність АСВ виділяють персонал, техніку, матеріальні ресурси для виконання планових робіт, пов'язаних з експлуатаційним утриманням і поточним ремонтом штучних покриттів, будинків, споруд, інженерних мереж. Роботи на ЗПС, руліжних доріжках, смугах безпеки, спланованій ділянці льотної смуги та у вільних зонах проводяться згідно із затвердженою Технологією виконання робіт з повідомленням старшого ОГКрП (якщо виконуються одночасні польоти САД та СДА) або керівника польотів (у випадку, якщо польоти здійснюють тільки САД та СДА) про час проведення робіт.

Для термінового проведення позапланових робіт з підготовки аеродрому до проведення польотів (очищення від снігу, боротьба з ожеледицею, відновлення аеродрому в разі його пошкодження або зруйнування тощо) залучаються усі сили та засоби САД та СДА, що забезпечують експлуатаційну придатність АСВ. Рішення на залучення всіх сил і засобів для виконання робіт приймає керівник САД на аеродромі ЦА спільного використання або старший авіаційний начальник СДА на аеродромі ДА спільного використання.

Під час проведення робіт на аеродромі, ЗПС аеродрому може бути закрита для польотів повністю або використовуватися з обмеженнями.

Інформування про обмеження використання ЗПС для польотів здійснюється відповідно до вимог Правил забезпечення аеронавігаційною інформацією державної авіації України та Обслуговування аеронавігаційною інформацією.

2. Радіотехнічне обслуговування/забезпечення польотів (далі – РТЗ) ПС на АСВ здійснюється відповідно до правил, встановлених для державних та цивільних ПС відповідно.

Порядок взаємодії визначається в ІВП.

На аеродромах ЦА спільного використання стаціонарне світлосигнальне обладнання (далі – ССО) встановлюється експлуатантом аеродрому, або за його погодженням, відповідно до вимог чинних нормативних документів. У разі відмінностей в підсистемах ССО в типових схемах САД та СДА ці підсистеми повинні мати індивідуальне керування та взаємно блокуватися.

Пересувне ССО встановлюється та експлуатується фахівцями САД (СДА), яким належать ці засоби.

САД та СДА встановленим порядком погоджують підрозділам об'єднаної цивільно-військової системи організації повітряного руху умови розміщення нового обладнання РТЗ на АСВ.

3. Інженерно-авіаційне забезпечення польотів ПС на АСВ здійснюється силами та засобами експлуатанта ПС відповідно до нормативно-правових актів у галузі ЦА або ДА (за належністю ПС).

4. Метеорологічне забезпечення (обслуговування) польотів ПС здійснюється відповідно до нормативно-правових актів у галузі ЦА або ДА (за належністю ПС).

Порядок взаємодії аеродромних метеорологічних органів ЦА та ДА здійснюється відповідно до інструкції з метеорологічного забезпечення (обслуговування) польотів ПС на аеродромі спільного використання та відмічається в ІВП.

5. Обслуговування аеронавігаційною інформацією на АСВ здійснюється згідно з вимогами Обслуговування аеронавігаційною інформацією та Правил забезпечення аеронавігаційною інформацією державної авіації України.

Аеронавігаційна інформація щодо АСВ публікується у Збірнику аеронавігаційної інформації України (АІР) в частині, що стосується польотів ПС як ГАТ, та у Збірнику аеронавігаційних даних аеродромів України (Збірник АНД) в частині, що стосується польотів ПС за ОАТ.

Раптові зміни стану аеродрому та його обладнання, які виникають під час польотів ПС, доводяться до відома екіпажів державних ПС та цивільних ПС відомчим органом УПР (органом ОПР), в зоні (районі) відповідальності якого знаходяться ці ПС.

Керівники САД та СДА на АСВ повинні своєчасно інформувати відомчий орган УПР (орган ОПР) про зміни стану аеродрому та його обладнання, які впливають на виконання польотів.

6. Керівники підрозділів САД та СДА на АСВ організують пошуково-рятувальне, аварійно-рятувальне та протипожежне забезпечення польотів згідно з нормативно-правовими актами ЦА та ДА відповідно, з урахуванням рішення керівника САД (старшого авіаційного начальника СДА) щодо організації аварійного пошуку і рятування.

Організація аварійного пошуку і рятування на АСВ, розподіл функцій щодо аварійного пошуку і рятування між структурними підрозділами САД та СДА на цих аеродромах покладається на керівника САД (старшого авіаційного начальника СДА) та визначається у плані заходів на випадок виникнення аварійної ситуації з ПС на АСВ. План заходів на випадок виникнення аварійної ситуації з ПС на АСВ погоджується зі всіма САД та СДА, що спільно використовують аеродром та затверджується керівником САД (старшим авіаційним начальником СДА).

Х. Експлуатація систем електрозабезпечення на аеродромах спільного використання

1. Технічна експлуатація систем електрозабезпечення на АСВ здійснюється САД (СДА), якому належать зазначені системи.

Порядок спільного використання систем електрозабезпечення, їх утримання в готовності, визначається Договором.

2. Позапланове відключення систем електрозабезпечення засобів ССО, РТЗ та метеорологічного забезпечення/обслуговування не допускається.

На АСВ розробляється технологія взаємодії між САД та СДА під час аварійних ситуацій із системами електропостачання, яка погоджується з САД та СДА, що розміщуються на аеродромі, та затверджується керівником САД та СДА, якому належать зазначені системи.

ХІ. Зменшення ризику зіткнення з птахами та дикими тваринами

1. На АСВ організуються та проводяться заходи з метою зменшення ризику зіткнення з птахами та дикими тваринами.

2. Зазначені заходи проводяться у відповідності до Інструкції з організації та здійснення орнітологічного забезпечення польотів на аеродромі (для СДА) та Планом управління небезпеками, що створюються представниками дикої природи у зоні аеродрому (для САД), які розробляються на кожному аеродромі та затверджуються керівником САД (СДА).

ХІІ. Забезпечення авіаційної безпеки

1. Для забезпечення авіаційної безпеки на АСВ керівником САД розробляється та впроваджується Програма авіаційної безпеки (далі – Програма), яка погоджується з керівниками СДА, які розміщуються на АСВ, керівниками прикордонного та митного підрозділів (у разі наявності пункту пропуску через державний кордон України).

2. Програма розробляється на підставі діючої Державної програми авіаційної безпеки цивільної авіації.

Керівник САД безпосередньо звітує перед уповноваженим органом з питань цивільної авіації про розроблення і здійснення заходів авіаційної безпеки.

3. Програма визначає функціональні обов'язки, розподіл відповідальності і процедури щодо забезпечення авіаційної безпеки для кожної САД та СДА, які спільно використовують аеродром в частині, що її стосується.

4. На підставі Програми розробляються інструкції посадовим особам служби авіаційної безпеки, які детально описують порядок здійснення заходів із забезпечення авіаційної безпеки (організації системи контролю доступу, захист ПС та об'єктів САД, здійснення контролю на безпеку, супроводження осіб та матеріальних цінностей).

5. З метою запобігання несанкціонованому проникненню на територію АСВ сторонніх осіб, транспортних засобів та тварин по периметру аеродрому облаштовується огорожа аеродрому.

6. Питання щодо облаштування периметрової огорожі аеродрому та підтримання її належного технічного стану регламентуються нормативно-правовими актами ЦА та ДА.

7. Керівник САД на аеродромі ЦА спільного використання або керівник СДА аеродрому ДА спільного використання організує підтримання належного технічного стану периметрової огорожі аеродрому, розподіляє зони відповідальності за технічний стан огорожі між суб'єктами, що здійснюють авіаційну діяльність на АСВ.

ХІІІ. Нагляд за безпекою польотів

1. Нагляд за безпекою польотів на АСВ здійснюють:
уповноважений орган з питань ЦА в обсягах, встановлених нормативно-правовими актами у галузі ЦА;

органи управління авіації ЦОВВ, у підпорядкуванні якого перебуває аеродром (ПС) та іншими структурними підрозділами, які регулюють діяльність у галузі ДА в обсягах, встановлених відповідними нормативно-правовими актами ДА.

2. Уповноваженим органом з питань ЦА нагляд за безпекою польотів здійснюється шляхом:

- сертифікації та допуску авіаційного персоналу до авіаційної діяльності;
- сертифікації експлуатантів ПС, експлуатантів аеродромів, провайдерів аеронавігаційного обслуговування;

- проведення сертифікаційних перевірок на відповідність вимогам авіаційних правил України;

- контролю за станом впровадження та функціонування систем управління безпекою польотів, встановлення та відстеження критеріїв з безпеки польотів.

3. Органами управління авіації ЦОВВ, у підпорядкуванні яких перебуває аеродром (ПС), або іншими структурними підрозділами, які регулюють діяльність у галузі ДА, у межах наданих повноважень, нагляд за безпекою польотів здійснюється шляхом:

- проведення інспекційних перевірок стану безпеки польотів;

- проведення регулярних та раптових перевірок з безпеки польотів;

- контролю за станом забезпечення, впровадження та виконання СДА нормативно-правових актів у галузі ДА;

- контролю за станом функціонування та впровадження систем управління безпекою польотів, станом безпеки польотів, проведенням технічного розслідування авіаційних подій, серйозних інцидентів, інцидентів, надзвичайних подій та пошкоджень ПС на землі, встановленням та відстеженням критеріїв з безпеки польотів.

4. При здійсненні одночасного нагляду за безпекою польотів наглядовими органами різної відомчої належності з метою координації їх роботи проводиться узгодження методів нагляду, обсягів та термінів проведення спланованих заходів. Безпосередньо перед проведенням діяльності з нагляду за безпекою польотів відповідальні за нагляд органи повідомляють один одного про предмет та цілі перевірки, дату її початку, прізвища та посади осіб, уповноважених на проведення нагляду.

5. Уповноважені особи органів, що здійснюють нагляд за безпекою польотів, повинні мати можливість доступу до об'єктів, земельних ділянок, ПС, обладнання, засобів наземного забезпечення польотів, необхідної документації, іншої інформації, що може стосуватися безпеки польотів, робити копії чи витяги з такої документації (з урахуванням вимог до роботи з

документами обмеженого доступу), проводити опитування відповідальних посадових осіб та авіаційного персоналу САД та СДА.

6. Результати нагляду доводяться до керівників САД та СДА, що спільно використовують аеродром, а також до керівників ЦОВВ, видів ЗС України та ІВФ, у підпорядкуванні яких перебуває аеродром (ПС), у частині, що стосується.

Контроль за усуненням виявлених недоліків здійснює ЦОВВ, вид ЗС України та ІВФ, у підпорядкуванні яких перебуває аеродром (ПС), з повідомленням органу (підрозділу), що проводив нагляд.

7. На АСВ повинні бути впроваджені схеми надання сповіщень та оцінки авіаційних подій, серйозних інцидентів, інцидентів, надзвичайних подій та пошкоджень ПС на землі. Такі схеми повинні враховувати:

всі події, що пов'язані або мають вплив на експлуатацію державних та цивільних ПС;

всі події, що пов'язані із забезпеченням чи обслуговуванням САД виконання польотів державних та цивільних ПС;

всі події, що пов'язані з обслуговуванням чи забезпеченням СДА виконання польотів державних та цивільних ПС.

Зазначені схеми повинні, як мінімум, охоплювати перелік авіаційних подій, серйозних інцидентів, інцидентів, надзвичайних подій та пошкоджень ПС на землі, що підлягають обов'язковому сповіщенню в ДА та ЦА.

Схеми розробляються САД та СДА на АСВ.

САД та СДА обмінюються інформацією щодо авіаційних подій, серйозних інцидентів, інцидентів, надзвичайних подій та пошкоджень ПС на землі, які трапилися на АСВ, причин їх виникнення, заходів, які проводяться з метою їх профілактики.

XIV. Розслідування авіаційних подій, серйозних інцидентів, інцидентів, надзвичайних подій та пошкоджень ПС повітряних суден на землі

1. Розслідування авіаційних подій, серйозних інцидентів, інцидентів, надзвичайних подій та пошкоджень ПС на землі з ПС ЦА на АСВ проводить експертна установа з розслідування авіаційних подій.

Розслідування інших подій з ПС ЦА, що стосуються обслуговування чи забезпечення польотів ПС ЦА на АСВ, здійснюється безпосередньо САД, які обслуговують чи забезпечують польоти на таких аеродромах.

2. Розслідування авіаційних подій з ПС ДА на АСВ проводиться комісією, яка призначається керівником ЦОВВ за належністю ПС.

Розслідування серйозних інцидентів з ПС ДА на АСВ проводиться органом управління авіації ЦОВВ, видом ЗС України та ІВФ, за належністю

ПС.

Розслідування інцидентів з ПС ДА на АСВ проводиться СДА, які виконують польоти, в порядку, встановленому ЦОВВ.

Розслідування надзвичайних подій та пошкоджень ПС на землі з ПС ДА на АСВ проводиться СДА, які виконують польоти, в порядку, встановленому ЦОВВ.

3. Особам, уповноваженим проводити розслідування авіаційних подій, серйозних інцидентів, інцидентів, надзвичайних подій та пошкоджень ПС на землі, надається можливість доступу до об'єктів, земельних ділянок, ПС, обладнання, засобів наземного забезпечення польотів, необхідної документації, іншої інформації, що може стосуватися безпеки польотів, робити копії чи витяги з такої документації (з урахуванням вимог до роботи з документами обмеженого доступу), проводити опитування відповідальних посадових осіб та авіаційного персоналу САД та СДА.

4. Результати розслідувань авіаційних подій, серйозних інцидентів, інцидентів, надзвичайних подій та пошкоджень ПС на землі, доводяться до відома всіх суб'єктів, що здійснюють діяльність на АСВ, в частині, що їх стосується. Надані рекомендації з безпеки польотів обов'язкові для розгляду ними.

XV. Здійснення взаєморозрахунків

1. Порядок взаєморозрахунків між САД та СДА, що здійснюють авіаційну діяльність на АСВ, визначається Договором.

2. Договором може бути передбачено надання САД або СДА, який не є експлуатантом аеродрому, земельних ділянок для розміщення необхідних технічних засобів, будівництва місць стоянки ПС та аеродромних споруд.

XVI. Використання цивільних аеродромів у якості запасних

1. ДА в якості запасних можуть використовуватися цивільні аеродроми, які допущені до експлуатації встановленим в ЦА порядком.

2. Порядок надання послуг на аеродромах ЦА, які використовуються в якості запасних, здійснюється у відповідності з цими Правилами.

Командувач Повітряних
Збройних Сил України
генерал-полковник

Сил

Директор департаменту авіаційних
перевезень, аеропортів та
міжнародного співробітництва
Державної авіаційної служби України

Сергій ДРОЗДОВ

Сергій КОРШУК

Примірний зміст
Договору про спільне використання аеродрому ДА спільного використання

I. Преамбула (вступна частина) договору

У цьому розділі зазначається назва договору, дата підписання, місце підписання, повна назва сторін договору, докладна назва посади, прізвища, імені, по батькові уповноваженої особи, що підписує договір, а також підстави, які надають повноваження щодо підписання договору.

II. Предмет договору

У цьому розділі зазначається:

1. Предмет договору.

Наприклад:

спільне використання аеродрому _____ (далі – Аеродром) з приймання-випуску повітряних суден державної та цивільної авіації і надання один одному необхідних послуг);

2. Нормативно-правові підстави для укладання договору.

Наприклад:

зазначаються акти законодавства, які містять правові підстави укладання договору та здійснення спільного використання аеродрому;

III. Права та обов'язки сторін

У цьому розділі зазначається:

1. Обов'язки та права СДА за договором, зокрема:

Наприклад:

Обов'язки

Забезпечувати зліт-посадку цивільних ПС, що містить у собі надання послуг Стороні-2 з виділення таких елементів: штучну злітно-посадкову смугу (ШЗПС), ділянку магістральної руліжної доріжки (МРД) від руліжної доріжки (РД) № __ до РД № __, руліжні доріжки (РД) № № __, місця стоянок (МС).

Порядок надання послуг під час зльоту-посадки та наднормативної стоянки визначається у Додатку № __ до Договору.

Надавати САД послуги з метеорологічного забезпечення зльоту і посадки (без консультацій за маршрутом польоту) і оформлення метеодокументації у відповідності з вимогами нормативно-правових актів у галузі ДА.

Порядок надання послуг з метеорологічного забезпечення визначається у Додатку № ___ до Договору.

Надавати САД послуги з наземного забезпечення польотів ПС.

Порядок надання послуг з наземного забезпечення польотів ПС визначається у Додатку № ___ до Договору.

Надавати САД послуги радіотехнічного забезпечення польотів в районі аеродрому.

Порядок надання послуг радіотехнічного забезпечення польотів цивільних ПС в районі аеродрому визначається у Додатку № ___ до Договору.

(Також зазначається порядок надання інших послуг та розмір плати за них, які визначається у відповідних додатках до Договору).

Забезпечувати понаднормативну стоянку цивільних ПС без стягнення збору при затримці ПС через метеорологічні умови, що підтверджується метеорологічним бюлетенем погоди (штормовим бюлетенем погоди, штормовим попередженням, TAF), та з вини САД зі складанням двосторонніх актів.

Забезпечувати якість послуг, визначених у додатках до цього Договору.

Права

Виступати з ініціативою про зміну розміру плати за надання послуг.

Тимчасово припиняти надання послуг САД у разі прострочення оплати (вчасного ненадходження на рахунок САД плати) за надані послуги більше, ніж за два місяці.

Тимчасово припиняти надання послуг САД у разі проведення військових навчань, виконання оперативних завдань (тренувань) по протидії терористичним заходам, ремонту злітно-посадкової смуги – на період проведення цих заходів з обов'язковим письмовим повідомленням САД не менш ніж за 14 діб.

СДА володіє переважним правом використання своїх засобів для забезпечення ПС, що виконують польоти за планом Міністерства оборони України.

2. Обов'язки та права САД за договором, зокрема:

Наприклад:

Обов'язки

Здійснювати сертифікацію Аеродрому у відповідності до Правил сертифікації цивільних аеродромів України за свій рахунок. Копію сертифікату надавати СДА.

Використовувати Аеродром відповідно та в межах норм законодавства України, сертифікату Аеродрому, інших нормативно-правових актів у галузі цивільної авіації.

Здійснювати за свій рахунок організацію усіх видів забезпечення прийому-випуску ПС ЦА, у межах, передбачених чинними нормативно-правовими актами України.

Негайно інформувати СДА про всі інциденти, які пов'язані з експлуатацією державного майна під час надання послуг САД.

Здійснювати усі необхідні дії для забезпечення роботи митних і прикордонних служб при прийомі/випуску ПС ЦА з-за меж/за межі України, а також отримання дипломатичного, диспетчерського та інших дозволів на проліт територій іноземних держав та посадку на них ПС, а також ПС інших відомств, що виконують політ з Аеродрому за угодами з САД.

Забезпечувати виконання персоналом САД та авіакомпаній перепускного режиму, що діє на Аеродромі.

Забезпечувати дотримання правил протипожежної безпеки, екології і санітарних норм при отриманні послуг. Не допускати проливів нафтопродуктів і спеціальних розчинів у місцях заправки і обслуговування авіатехніки, спецтехніки, автотранспорту.

Забезпечувати пропускний режим на територію Аеродрому відповідно до вимог нормативних документів у своїй зоні відповідальності.

Здійснювати оплату СДА за отримані за умовами зазначеного Договору послуги.

Права

Користуватись послугами, передбаченими пунктами _____ Договору, у порядку, встановленому цим Договором.

Отримувати в установленому порядку дозвіл на обслуговування міжнародних польотів. Власними силами, за узгодженням з СДА, забезпечувати умови для функціонування Аеродрому як міжнародного, за нормами ІСАО.

Контролювати готовність спецтехніки, ШЗПС, РД, МС та іншого обладнання, що використовується при наданні послуг САД.

Виступати з ініціативою про внесення змін та доповнень до Договору.

3. Спільні обов'язки сторін договору, зокрема:

Наприклад:

Погоджувати час експлуатації Аеродрому для прийому і випуску ПС ЦА.

Забезпечувати на Аеродромі комплекс передбачених внутрішньовідомчими нормативно-правовими актами заходів щодо авіаційної безпеки для вилітаючих та прилітаючих ПС, в частині що стосується сторін. Організація забезпечення авіаційної безпеки ПС ЦА і відповідальність за неї покладається на САД.

Вести взаємний облік наданих послуг, передбачених п. _____ Договору.

IV. Ціна та порядок взаєморозрахунків за договором

Наприклад:

Зазначається ціна на послуги, які надаються за договором, порядок оформлення первинних документів, порядок взаєморозрахунків та здійснення звірки.

Також визначається порядок перегляду ціни на послуги, які надаються за договором.

V. Відповідальність сторін

Наприклад:

У цьому розділі обумовлюється відповідальність сторін, засоби забезпечення зобов'язань.

VI. Форс-мажорні обставини

Наприклад:

Зазначаються випадки форс-мажорних обставин та порядок взаємних дій під час їх настання.

VII. Строк дії договору і порядок його розірвання

Наприклад:

У цьому розділі визначається строк виконання зобов'язань, порядок внесення змін до договору, підстави для дострокового розірвання договору в односторонньому порядку і порядок дій сторін при цьому.

Також, зазначається порядок вирішення спорів і розбіжностей, що впливають із договору.

VIII. Заключні положення

Наприклад:

Зазначається кількість примірників договору, порядок дій при зміні юридичної адреси та банківських реквізитів сторін.

IX. Додатки

У цьому розділі перелічуються всі додатки до договору, які є його невід'ємною частиною.

X. Реквізити сторін

Вказуються поштові реквізити сторін, їх місцезнаходження (адреса), банківські реквізити сторін, способи зв'язку.

XI. Підписи представників сторін

Зазначаються представники сторін, які здійснюють підписання договору.
Підписи скріплюються гербовими печатками сторін.